

Kancelář prezidenta republiky

V Praze dne 16. ledna 2018
č.j.: SPH 74/2018

Rozhodnutí

Kanceláře prezidenta republiky - Odboru památkové péče k čištění a opravě dlažeb v Královském letohrádku

Kancelář prezidenta republiky - Odbor památkové péče, příslušná podle § 2 vládního nařízení č. 55/1954 Sb., o chráněné oblasti Pražského hradu, vydává na základě § 14 odst. 1 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, toto rozhodnutí:

Správa Pražského hradu, příspěvková organizace, příslušná hospodařit s majetkem tvořícím areál Pražského hradu, předložila podle § 14 odst. 1 zákona č. 20/1987 Sb. žádost č. spisu SPH 74/2018 o památkové stanovisko ve věci „čištění a opravy dlažeb v prostorách Královského letohrádku“. Navržená celková údržba všech kamenných dlažeb interiéru zahrnuje jejich čištění, obnovu spárování a celkovou konzervaci. Technologický postup se bude odvíjet od typu dlažby, kterou lze rozdělit dle materiálu na partie z pískovce a mramorové dlažby, případně také vápence.

Kancelář prezidenta republiky - Odbor památkové péče žádost posoudil z hlediska zájmů státní památkové péče na ochraně Pražského hradu, který je, včetně jeho areálu, nařízením vlády č. 147/1999 Sb., o prohlášení a zrušení prohlášení některých kulturních památek za národní kulturní památky, prohlášen za národní kulturní památku, a stanoví:

- navržené čištění a opravy dlažeb v Královském letohrádku jsou přípustné za následujících podmínek:

Pro čištění a opravy dlažeb v Letohrádku ve výše uvedeném rozsahu je třeba požadovat supervizi restaurátorů odpovídající kvalifikace (tj. např. povolení MK ČR pro restaurování nepolychromovaných uměleckořemeslných děl z kamene), kteří odborně zastřeší prováděné úkony. Dlažby jsou především z několika druhů mramoru, ale také z pískovce, případně vápenců. Ke všem typům zásahů budou vypracovány stručné technologické záměry.

Mramorové dlažby budou vyčištěny za pomoci mechanického rotačního čističe za použití kartáčovacích padů určených k mytí. Hrubé brusné metody jsou bez výjimky vyloučeny. Za vhodné považujeme čištění a jemné zaleštění - výsledek však nesmí být esteticky přehnaný - tzn. vysoký lesk není žádoucí. Použita bude voda s vhodnými detergenty. Druh detergentu navrhne restaurátor podle svých zkušeností a v předstihu jej předloží ke schválení zástupci Odboru památkové péče. Členitější povrchy pískovcových dlažeb a schodů (hrubší pískovce) budou čištěny za pomoci parního čističe; ten lze použít i ve všech ostatních případech dle potřeby či uvážení zhotovitele. Všechny povrchy potom budou dočištěny ručně, především v koutech a silněji znečištěných místech, a zbaveny krust. Tímto postupem se mimo jiné

odstraní dříve použité vosky a konzervanty. Případně lze použít vhodná rozpouštědla i odsávací obklady (buničina, dřevěné piliny apod.). Z výplní spár bude zvětralá a nesoudržná malta opatrně odstraněna do hloubky minimálně 20 mm tak, aby nebyla porušena hrana dlažebních desek. Cementové spáry je nutné odstranit v celém rozsahu pískovcových dlažeb a schodů, pokud to neohrozí desky či schodnice a především jejich hrany. Cementovou spáru doporučujeme naříznout a opatrně vysekat. Potom budou spáry za sucha odsáty a vymyty vodou tak, aby byl odstraněn všechny jemný prach a případné nečistoty. Ostatní cementové spáry je třeba odstranit v případě jejich nevyhovujícího stavu či estetické nepřijatelnosti.

Malta používaná pro spárování bude na vápenné bázi. Preferovány jsou materiály míchané z kvalitního osvědčeného pojiva. Použití hydraulických příměsí je povoleno, ale příměs by měla tvořit 1 až max. 8% hmotově z pojiva (v závislosti na typu). Šedý portlandský cement je ovšem zcela vyloučen (především z důvodu nevhodné barevnosti základu malty před samotným probarvováním, ale také z důvodu, že některé pískovce s ním negativně reagují a degradují). V případě potřeby lze použít i tzv. románské vápno (někdy označované jako románský cement), a to jako samostatné pojivo. Používat lze samozřejmě i další typy přírodního hydraulického vápna. Pro injektáže případně odloučených ploch či trhlin bude použit vhodný materiál na vápenné bázi s odpovídajícím plnivem (mramorová moučka, opukový prach, čistý křemičitý prach a případně siloxan pro zvýšení zatékavosti). Lze ovšem použít i osvědčené výrobky (např. VAPO injekt). Organokřemičité zpevňovací přípravky je pro injektáž možno použít též při dodržení technických pauz.

Zrnitost plniva směsi se bude řídit velikostí spáry. V zásadě zrnitost písků či kameniva bude dosahovat až cca. 50% velikosti spáry (modelově to znamená: pokud je šířka spáry 12mm, největší složkou písku či kameniva bude zrno o maximální velikosti 6mm) nebo je třeba provést s technologickou důsledností více vrstev s dodržením technologické pauzy. Velmi důležité je, aby zrnitost použitého písku byla stejnoměrná od nejmenší frakce po největší (každá složka zrnitosti je rovnoměrně zastoupena, včetně prachových součástí). Také je vhodné, aby v plnivu byla stejně zastoupena složka ostrá a oblá (oblázky i drcené ostré prvky), často tyto parametry splňují říční písky (např. Sázavské písky, Borek - náplavka Lahovice, Střeleč).

Malty budou podle potřeby probarvovány vhodnými pigmenty. Není vhodné provádět patinaci spár pouze povrchově, již samotná malta by měla mít vhodný odstín (ne třeba ještě výsledný, ale dle zkušenosti aspoň střední probarvení), který vytvoří vhodný základ pro správnou barevnost spáry. Spáry by měly spolu s kamenem z hlediska barevnosti tvořit celek, který nebude rastrován výrazně světlejšími liniemi. Vhodné pigmenty je třeba rozetřít ve vodě aspoň den před použitím. Barevnost malty kde jsou použity takto připravené pigmenty, bývá stabilnější a lépe vydrží. Barevnost spárovací malty se pochopitelně musí přizpůsobit spárované partii zdiva s ohledem na barevnost dotčené plochy.

Pro případné zpevňování narušeného kamene budou používány organokřemičité přípravky vhodného a osvědčeného typu. Přednost bude dána přípravkům, se kterými restaurátor obvykle pracuje. Pro vydrolená a poškozená místa v deskách výdlažby bude volena vhodná výplňová hmota dle typu kamene. V případě mramorů a méně nasákavých materiálů nevyklučujeme použití vhodné pryskyřice na bázi polymerů či epoxidů, vždy však probarvené ve hmotě odpovídajícím plnivem (přírodní kámen) a pigmentem. Tento postup je však vyloučen u pískovců a nasákavějších typů kamene, v jejichž případě upřednostňujeme tmely na vápenné bázi.

Finální konzervace bude zvolena dle typu kamene a předpokládané následné údržby povrchu. U mramorů předpokládáme prostředky na bázi vosků. Pro pískovce však vosky nejsou vhodné, lze však zvážit hydrofobizaci s přihlédnutím k následnému snadnějšímu čištění. Úklid prostor v rozsahu mramorových a vápencových materiálů by potom byl prováděn např. prostředkem Bellinzoni L+L, používaným již u podlah např. v katedrále, navrhnout je však možné i jiný vhodný prostředek splňující požadavek jednak na čisticí, ale i konzervační funkci.

Odůvodnění

Toto rozhodnutí je závazným stanoviskem ve smyslu § 14 odst. 1 a 3 zákona č. 20/1987 Sb., neboť podle § 44a odst. 3 téhož zákona závazné stanovisko ve věci, o které není příslušný rozhodovat stavební úřad, je samostatným rozhodnutím ve správním řízení.

Správa Pražského hradu, příspěvková organizace, příslušná hospodařit s majetkem tvořícím areál Pražského hradu, předložila podle § 14 odst. 1 zákona č. 20/1987 Sb. žádost č. spisu SPH 74/2018 o památkové stanovisko ve věci čištění a opravy dlažeb v prostorách Královského letohrádku obsahující základní informace o krocích údržby.

Kancelář prezidenta republiky při posouzení žádosti a stanovení požadavků uvedených ve výroku tohoto rozhodnutí vycházela ze znalosti stavu dotčených prostor a z podmínek obvyklých pro údržbu interiérů historických objektů v areálu Pražského hradu. Základní materiálové a technologické podmínky provádění údržby vycházejí ze standardních požadavků obvyklých pro realizaci památkové obnovy historicky cenných interiérů a jejich povrchů. Materiály uvedené nebo doporučené v tomto stanovisku jsou v areálu národní kulturní památky Pražský hrad běžně používány. Stav dlažeb odpovídá době uplynulé od posledních konzervačních zásahů a především výstavnímu využití, které přináší i některé negativní důsledky.

Toto rozhodnutí vychází z § 14 odst. 3 zákona č. 20/1987 Sb., podle něhož v závazném stanovisku orgán státní památkové péče vyjádří, zda práce uvedené v žádosti o závazné stanovisko jsou z hlediska zájmů státní památkové péče přípustné, a stanoví základní podmínky, za kterých lze tyto práce připravovat a provést; základní podmínky musí vycházet ze současného stavu poznání kulturně historických hodnot, které je nezbytné zachovat při umožnění realizace zamýšleného záměru.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí se lze podle § 80 a násl. zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, odvolat do 15 dnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí podáním učiněným ke Kanceláři prezidenta republiky.

Vyřizuje: xxx

Telefon: xxx